

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

1.10.2017

Viite: TEM/1753/03.01.01/2017

Paikallisvoima ry:n lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi uusiutuvilla energianlähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Paikallisvoima kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta. Luonnoksessa ehdotettavan preemiojärjestelmän käyttöönotolla pyritään teknologianeutraalisti edistämään uusiutuviin energianlähteisiin perustuvia voimalaitosinvestointeja ylimenokauden ratkaisuna. Paikallisvoima pitää tärkeänä sekä teknologianeutraaliutta että tukijärjestelmän väliaikaisuutta. Pitkällä aikavälillä tuotantotuet on kuitenkin poistettava, sillä ne vääristävät kilpailua sähkömarkkinoilla. Paikallisvoima on muun energia-alan kanssa yksimielinen siitä, että markkinamekanismi on tehokkain tapa ohjata investointeja.

Markkinahäiriöiden minimoimiseksi lakiin on kirjoitettava selkeästi, että tukijärjestelmän enimmäismäärä on 2 terawattituntia. Laissa ei saa jättää avoimeksi sitä mahdollisuutta, että tuen määrää kasvatettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

Tukijärjestelmän on oltava aidosti teknologianeutraali

Esitysluonnoksessa korostetaan, että nyt luotava tukijärjestelmä halutaan toteuttaa teknologianeutraalilla tavalla. Samaa painotetaan myös viime vuoden lopulla julkaistussa energia- ja ilmastostrategiassa sekä eduskunnan talousvaliokunnan strategiasta antamassa mietinnössä. Osa tukijärjestelmän ehdoista kuitenkin käytännössä sulkee sähkön ja lämmön yhteistuotannon tukijärjestelmän ulkopuolelle.

Tukiaika on esityksessä asetettu 12 vuoteen. Aika on riittävä esimerkiksi tuulivoiman rakennusinvestointien kuolettamiseen, mutta CHP-laitoksen takaisinmaksuajaksi se ei ole tarpeeksi pitkä. Lisäksi esitysluonnoksessa edellytetään, että tukea oikeuttavalla polttoaineella tuotetaan vuosittain vähintään 90 prosenttia puupolttoainelaitoksen tai biokaasuvoimalaitoksen tuotannosta. Teknologianeutraaliutta paremmin toteuttava ja kustannustehokkaampi tapa olisi maksaa tukea sille uusiutuvan polttoaineen osuudelle, jonka laitos tarkastelujakson aikana käyttää. Toisin sanoen tuki määräytyisi hakijan oman ilmoituksen mukaan. Tämänkaltainen tukimalli pienentäisi riskiä siitä, että tuottaja joutuisi itsestään riippumattomista syistä maksamaan esitysluonnokseen sisältyvää alituoantokorvausta. Koska riski koskee etenkin polttoainepohjaltaan vaihtelevaa CHP-tuotantoa, omaan ilmoitukseen perustuva tukimalli helpottaisi CHP-tuotannon osallistumista tukijärjestelmään.

Teknologianeutraalia ei ole myöskään se, että vesivoima on suljettu kategorisesti tukijärjestelmän ulkopuolelle. Vesivoima on arvokas säätövoimavara ja kustannustehokas sekä kilpailukykyinen tuotantomuoto. Muun muassa energia- ja ilmastostrategiassa huomautetaan, että tulevaisuudessa tämänkaltaisen säätökykyisen kapasiteetin rooli tulee korostumaan entisestään. Vaikka vesivoiman rakennuspotentiaali Suomessa on tällä hetkellä rajallinen, tasapuolisuuden nimissä se pitäisi siitä huolimatta sisällyttää tukijärjestelmään.

Vaatimuksia tukea saavien laitosten uutuudesta ja lupien ja kaavojen lainvoimaisuudesta on täsmennettävä

Tukijärjestelmästä halutaan tehdä teknologianeutraaliuden lisäksi mahdollisimman kustannustehokas. Investointeja pyritään siis ohjaamaan sinne, mistä niistä saadaan suurin hyöty. Tämän tavoitteen toteutumisen kannalta on haitallista, jos sähkön tuotantotukea ei voida myöntää esimerkiksi voimalaitokselle, jonka paikalla on sijainnut aiemmin valtiontukea saanut laitos.

Tukijärjestelmän kautta ei ymmärrettävästi haluta tarjota kannustimia olemassa olevan kapasiteetin purkamiseen. On kuitenkin epätodennäköistä, että tuen mahdollisuus olisi riittävä kannustin toimivan, uusiutuvaa sähköä tuottavan voimalaitoksen sulkemiseen, jos sillä on vielä elinkaarta jäljellä. Käyttöikänsä päähän tulleiden voimalaitosten korvaaminen uusilla tai vanhojen, jo käytöstä poistuneiden rakennusten hyödyntäminen rakennusprosessissa on sen sijaan järkevää ja kustannustehokasta.

Lisäksi täsmennystä kaipaa esitysluonnoksen kohta, jossa edellytetään voimassa olevia kaavoja ja rakennuslupia tarjouskilpailuun osallistumisen ehtona. Esitysluonnoksessa ehdotetut osallistumis- ja rakentamisvakuudet ovat Paikallisvoiman mielestä riittävä takuu hankkeiden toteutumiselle, sillä vakuudet eivät vanhene lupien ja kaavojen tapaan. Kaksinkertaisten vaatimusten asettaminen haaskaa sekä tuottajien että yhteiskunnan resursseja.

Lämpöpreemion sisällyttämistä tukijärjestelmään harkittava

Nykyisessä tukimallissa biokaasu- ja puupolttoainevoimaloille voidaan maksaa lämpöpreemiota, jos ne tuottavat lämpöä hyötykäyttöön. Tuen jatkamista on harkittava myös uudessa mallissa. Yksi yhteistuotannon keskeisistä hyödyistä on, että sähköntuotantoon käytetyllä tuella saadaan yhtä tuotettua sähköyksikköä kohden kaksi yksikköä lämpöä kotien lämmittämiseen ja teollisuuden tarpeisiin. Tätä hyötyä ei saa unohtaa uuden tukijärjestelmän suunnittelussa.

Kunnioittaen,

Toivo Hurme
Paikallisvoima ry:n toiminnanjohtaja

Paikallisvoima ry:n jäsenyhtiöt:

Alajärven Sähkö Oy
Ekenäs Energi Ab - Tammisaaren Energia Oy
Energiameklarit Oy
Esse Elektro Kraft Ab
Etelä-Savon Energia Oy
Haminan Energia Oy
Herrfors Oy Ab
Imatran Seudun Sähkö Oy
Jylhän Sähköosuuskunta
Kanteleen Voima Oy
Karhu Voima Oy
Katternö Oy Ab
Keminmaan Energia Oy
Keravan Energia Oy
Keuruun Sähkö Oy
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy
Kokemäen Sähkö Oy
Kokkolan Energia Oy
Kotkan Energia Oy
Kronoby Elverk Ab
KSS Energia Oy
Kuoreveden Sähkö Oy
Köyliön-Säkylän Sähkö Oy
Lammaisten Energia Oy
Lankosken Sähkö Oy
Lehtimäen Sähkö Oy
Leppäkosken Sähkö Oy
Mäntsälän Sähkö Oy
Naantalin Energia Oy
Nurmijärven Sähkö Oy
Nykarleby Kraftverk Ab
Outokummun Energia Oy
Paneliankosken Voima Oy
Parikkalan Valo Oy
Porvoon Energia Oy - Borgå Energi Ab
Rauman Energia Oy
S2B Energia Oy
Sallila Energia Oy
Satapirkkan Sähkö Oy
Seinäjoen Energia Oy
Suomen Voima Oy
Tripower Oy
Vakka-Suomen Voima Oy
Valkeakosken Energia Oy
Vatajankosken Sähkö Oy
Vetelin Energia Oy
Ålands Elandelslag
Äänekosken Energia Oy